

AKHİSAR TİCARET BORSASI ALTI EYLÜL ORTAOKULU

➡ AİLE TUTUMLARI

ETKİNLİK: ZAMAN MAKİNESİ

- Gözlerinizi kapatın.
- Bir zaman makinesine biniyorsunuz ve kendinizi 15 yıl sonrasında buluyorsunuz.
  - Çocuğunuzun nasıl bir yetişkin olmasını istersiniz?
    - Ne iş yapıyor olabilir?
    - Nasıl kişilik özellikleri sergiliyor?

- Peki, hangi çocuk yetiştirme biçimi bu hedeflere ulaşmamıza yardımcı olur?

Çocuklarımız için istediğimiz bu ise, bunu başarabilmemiz için nasıl davranmalıyız?

- Kişilik gelişiminde aile çok önemli bir rol oynar.

Çocuğun aile ortamında olumlu kişilik özellikleri geliştirmesi ve iyi bir eğitim alması için ailenin çocuğa karşı sergilediği sağlıklı tutumlar çok önemlidir.

Anne babanın kişilik özellikleri, yetiştikleri çevre ve sosyal-kültürel yapıları çocuk geliştirme tutumlarını etkileyebilir.

Aşırı Baskıcı Anne Baba Tutumu

- Aşırı baskıcı tutumu benimseyen ebeveyn çocuğuna sürekli baskı uygular. Çocuğun kişiliğini hiçe sayarlar. Çocuk kendilerine itaat etmediğinde çocuğa fiziksel şiddet uygular, baskı gösterir, suçlar veya cezalandırırlar. Yapılan araştırmalar, aşırı baskı ve disiplin ile büyüyen çocukların kendilerine güvenmediklerini ortaya koymaktadır. Ergenlerde ise, baskıcı bir tutumla karşılaşan ergen, aşırı hassas, başkasının etkisinde kalan, girişimci olmayan, pasif özellikler gösterebilir.

Aşırı Koruyucu Anne Baba Tutumu

- Aşırı koruyucu anne baba tutumunu benimseyen ebeveyn çocuğuna müdahaleci yaklaşır ve çocuğunu sürekli kontrol eder. Çocuk, sürekli anne babası tarafından engellemelerle karşılaşır. Anne baba, çocuğun kendini tanımasına, geliştirmesine fırsat vermez. Çocuk, anne babaya bağımlı olur, tek başına hareket etmekten korkar. Bu durum sıklıkla anne çocuk arasındaki ilişkide görülmektedir. Annenin kendisini yalnız hissetmesinden kaynaklanmaktadır. Bu çocuklar ileriki yaşamlarında bağımsız davranmakta, yeteneklerini açığa çıkarıp kendisini gerçekleştirmekte sorun yaşayabilirler. Bu tutumu benimseyen anne çocuğun bireyselleşme çabasını engellemektedir. Aileden ayrılmasının anne babayı üzeceği, telkinin verilmesi de ayrılıp gitmeyi zorlaştırmakta ve suçluluk yaratmaktadır. Ailenin bu tutumu ergenin bağımsız olabilmesini, kendini gerçekleştirmesini engellemektedir.

Demokratik Anne Baba Tutumu

- Anne baba çocuğun temel ihtiyaçlarının karşılanmasının yanısıra çocuğuna sevgi de göstermektedir. Bu tutumu benimseyen ailelerde çocuğa eşit koşullar sağlanmakta, karar alırken çocuğunda fikri alınmaktadır. Çocuğun yaşına göre sorumluluk verilmektedir. Aile çocuğun yeteneklerini açığa çıkarmasına fırsat tanımaktadır. Demokratik ailenin katı kuralları yoktur, bazı sınırlar koyara, prensipleri vardır. Başarılar ödüllendirilir, başarısızlıklar cezalandırılmaz. Demokratik bir aile ortamında yetişen çocuklar, rahat, bağımsız, kendisini ifade edebilen, girişimci, sorumluluk alabilen, temel güven duygusu gelişmiş kişilerdir.

Çocuk Merkezli Tutum

- Çocuk merkezli tutumu benimseyen ebeveyn çocuğun her dediğini yapar, çocuğun istekleri ebeveyn için emir niteliği taşımaktadır. Anne baba çocuğuna boyun eğip onun egemenliğini kabul eder. Her istediği olan çocuk, okul gibi bir ortama girdiğinde uyum konusunda güçlük yaşayabilir ve kurallar karşısında zorlanabilir.
- Bu tutumun ergenlik dönemine yansımalarında ise, ergen bencil, her isteğinin hemen yerine getirilmesini isteyen bundan zevk alan, paylaşmayı bilemeyen, çevresi ile ilişki kurmakta güçlük yaşayan bir kişi haline gelebilir.

Dengesiz ve Kararsız Tutum

- Anne baba tutarsız davranmaktadır. Birinin “evet” dediğine diğeri “hayır” demektedir. Ebeveyn den birinin koyduğu kuralı diğ er ebeveyn ihlal eder. Çocuğun yanında anne baba arasında bir çatışma yaşanır. Bu durumda çocukta iç çatışmaların gelişmesine neden olabilir.

Güven Verici, Destekleyici, Hoşgörülü Tutum

- Anne babanın çocuğu desteklemesi, arzu ve isteklerini gerçekleştirmesine izin vermesi bunun yansira bazı kısıtlamaları da koyması anlamına gelmektedir. Anne babanın hoşgörülü tutumu, kendine güvenen bir birey olmasına yardım eder. Sevgi ve hoşgörü ile büyüyen çocuk, yeteneklerinin farkına varır ve kendini geliştirir. Böyle bir ortamda büyüyen çocuk, işbirliğine hazır, dengeli, mutlu ve arkadaş canlısı özellikler gösterir.

TAVSİYELER

► Çocuklar, kimse ile **kıyaslanmamalıdır**.

► Çocuk **koşulsuz** sevimlidir.

"Şu davranışı yaparsan seni severim, şunu yapmazsan seni sevmem" şeklindeki ifadeler veya davranışlar çocuğun ruh sağlığını olumsuz yönde etkiler.

► Çocuğun olumsuz davranışları yerine **olumlu davranışları** ön plana çıkarılmalıdır.

► Çocuklara **birer birey olarak saygı** gösterilmelidir

-
- **Çocuğun** duygularını rahatlıkla ifade edebileceği ortamlar sağlanmalıdır.
  - Çocuklara, **gelişim düzeylerine uygun kurallar** konulmalı ve bu kuralların gerekçeleri açıklanmalıdır.
  - **Çocuklara günlük yaşamda**, karar verme davranışı kazanabilmeleri için ortamlar sağlanmalıdır.
  - Çocukların günlük yaşamlarında **problem çözme becerileri** geliştirmeleri desteklenmelidir.